

بيان وجوب الصلوات الخمس

So Bandingan ko Kawawajib o Manga Sambayang a Lima

(al Khutbah 49)

Ki: Alim, Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهِدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فِيآعِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:
 قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (البقرة 31)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn (al Baqarah 31).

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopa iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allah:

So sambayang na skaniyan i mabagr ko manga rokon o Islam ko oriyon o Sahādah, sa piakanggolalan skaniyan o kitab sa tarotop ko manga bontal o simba a go aya on lbi a mapiya.

Sabnar a miakarankom anka'i a sambayang sa madakl a pd ko manga soson a simba.

Pd on so tadntadm ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), so kabatiyaa ko kitab iyan, a go so katindg sa hadapan iyan a go karoko' a go kasojud a go kapamangni a go kapanasbih a go katakbig.

Skaniyan i olo o manga simba o lawas, sa da dn a Sharīah o sogo' a pd ko manga sogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) i ba on miapokas.

Sabnar a inipaliyogat skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii ko Nabī niyan a Mohammad (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a kaposan o manga nabī ko gagawii ko Mi'rāj sii sa langit, sa mibibida' ko langowan a manga Sharīah, sa miakanggonana'o to ko kala' o pankatan iyan a go so kababagr o kinipaliogatn on a go so darpa' iyan sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

Miakaoma ko kapakallbi niyan a go so kipapaliyogat iyan sii ko manga taw a manga hadith a madakl, a so kipapaliogatn on na katotokawan a pd ko Islam sa di mipndaraynon, na sa taw a sankaan iyan na sabnar a miamortad ko Islam, na pakapthawbatn na amay ka thawbat sa mndod ko Islam, na amay ka di thawbat na khabono' skaniyan ko kiaompong on o manga Muslim.

So sambayang sii ko basa: Na so kapamangni, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: *Go pamangnin ka siran (at Tawbah 103)*, giangkoto a pangni a inisogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na inilapiyat iyan sa ingaran a sambayang (salāh صلاة) gioto i kiapakatoro' o sambayang sa kapamangni.

Aya pman a maana niyan ko kitab na: Manga katharo' a go manga galbk a matndod' a aya iplka on na sokatakbig (so katharo'a ko Allāhu Akbar) na aya iplkhd on na so kazalam. Bithowan sa Salāh sabap ko kapakarankom iyan sa pangni, sa so giizambayang na di khapokas sa gii niyan kapamangni odi' na so kapmbantoga niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na misabap roo na bithowan skaniyan sa salāh.

Sabnar a inipaliyogat skaniyan ko gagawiinan ko al Isrā' (so kiapakapanglma ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a go so kiasong iyan sa langit) ko da pn so Hijrah, sa lima a manga sambayang ko dawndaw a go gagawii, ko kapakasold o manga waqto niyan sa patoray ko langowan a Muslim a kiapaliyogatan.

Pitharo' o Allāh a:

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

...Mataan a so sambayang na miaadn a paliyogat ko miamaratiaya a adn a manga waqto niyan a matndo' (Surah an Nisā' 4:103).

Aya maana oto na ipapaliyogat sii ko manga waqto a so piayag skaniyan o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa minggolalan ko katharo' iyan a go so kianggalbka niyan on.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

﴿٥﴾ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ... ﴿٥﴾

Go da siran sogo'a a rowar sa kasimbaa iran ko Allāh sa bobonayonn iran on so pangni ran a khipagiinontolan siran a go mapkatindg iran so sambayang..... (Surah al Bayyinah 98:5).

Go pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

﴿٤٣﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ..... ﴿٤٣﴾

Go pakatindga iyo so sambayang (Surah al Baqarah 2:43) tanto a madakl a kiaaloy niyan ko kitab o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a sasakawn,

Go pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Tharo' anka (hay Mohammad) ko manga oripn akn a miamaratiaya a pakatindga iran so sambayang (Ibrahim 14).

Go pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

﴿١٧﴾ فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

Na zlaslaa niyo so Allāh (sa nggolalan sa sambayang) ko masa a kapzold iyo ko kagabigabi (sambayang a magrib a go ishā) a go sii ko masa a kapzold iyo ko kapitapita (zobo), go rk iyan so bantogan sii ko manga langit a go sii ko lopa' a go (slla niyo skaniyan) ko khagabi (sambayang a asar) a go sii ko masa a kapzold iran ko khaoto a alongan (sambayang a lohor) (Surah ar Rūm 30:17-18).

Sa taw a maoma skaniyan o waqto niyan a skaniyan na kiabaligan a adn a akal iyan na miawajib on so kazambayang iyan, inonta so babay a haydh a go nifas ka di kiran wajib a go di ran khabayadan amay ka masoti siran ko kiaopakati ron, na so taw a kaadaan sa akal sabap sa torog odi' na miada' so tanod iyan sa sabap sa sakit a go so datar iyan na wajib on so kabayad ko masa a kapakatanod iyan.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

﴿١٤﴾ ..... وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾

...Go pakatindg anka so sambayang sa tadntadm rakn (Surah Ta Ha 20:14).

Go pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa taw a torogn sa da makazambayang odi na kialipatan iyan na zambayang niyan amay ka katadman iyan (piagayonan o dow a Imām).

Wajib ko wali o maito' a wata' a kasogo'a niyan on ko sambayang amay ka isampay sa pito ragon a omor iyan, apiya pn da on mawajib, ogaid na an iyan matago' sa ginawa a go mabarasa' on, sa adn a balas on o walī niyan amay ka zambayang sabap ko kalalangkap o katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ﴿١٦٠﴾

Sa taw a mioma niyan so mapiya na rk iyan so (balas) a sapolo takp a manga datar iyan (Surah al An'am 6: 160).

Go so katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) gowani a iporoon a babay a bagoamama sa pitharo' iyan a: Ba adn ko datara'i i kanayk? Na pitharo' iyan a: Oway, a go adn a balas ka on (piakambowat o Muslim a hadith o Ibn Abbās). Sa ipagnda' o ron o wali niyan so sambayang a go so kapagabdas.

Wajib ko walī a kadan'ga niyan ko maito'awata' amay ka indaraynon iyan so sambayang a skaniyan na inisampay sa sapolo ragon a omor iyan, sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sogoon iyo ko manga wata iyo so sambayang a siran na manga wata a pito ragon i omor, na pran'gn iyo kiran ko kisampay ran sa sapolo ragon, a go pakamblablaga niyo siran sa igaan (pianothol o Ahmad, Abu Daud, a go so at Tirmidi a go so salakaw kiran).

Go di khapakay so kataakira ko sambayang ko waqto niyan, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

...Mataan a so sambayang na miaadn a paliogat ko miamaratiaya a adn a manga waqto niyan a mattndo' (Surah an Nisā' 4: 103).

Aya maana oto na paliogat sii ko manga waqto a mattndo' a di khapakay so kapakaoriya on inonta ko taw a aya bantak iyan na so kathimo'a on ko maoriyan iyan a gioto so katimo' a kata'khir, amay ka so sambayang na pd ko sambayang a khatimo a datar o Lohor a go so Asar, so Magrib a go Ishā'. A go skaniyan na taw a khapakay ron so katimo'a niyan sankoto a dow a sambayang.

So pman so kataakira ko sambayang a gagawii sii ko dawndaw, odi' na so sambayang a dawndaw sii ko sambayang a gagawii, a go so sambayang a Zobo sii ko kasbang o alongan na di khapakay ko apiya antonaa a btad, di pantag sa kadijonub odi' na so kiaadn on o najis a go di pn so salakaw roo, ogaid na pzambayangan iyan ko waqto niyan sii ko mambbtad iyan.

So sabaad a da' a manga plng iyan na khasalak a khaospital sa makaiiga sa kantir a di niyan khagaga so katpad on odi' na di niyan khagaga so kasambii niyan ko nditarn iyan a adn a najis on odi' na da' a bayan'k iyan a mipthayammum iyan odi' na da' a ba on phakadawag, na thaakirn iyan so waqto o sambayang sa ptharo'on iyan a pzambayang iyan ko oriyen o kaiapos o sndod iyan.

Giyanan na mala' a karibatan, a go kailanga ko sambayang, a aya miakaolog on na so kada' a plng iyan a go so di niyan kaphangingiza' ko manga tata'o, sa aya wajib ko datar anan na so kazambayang iyan sii dn ko mambbtad iyan ko waqto o sambayang, sa phaka-ampl on so sambayang iyan sankoto a mambbtad iyan, apiya pn mizambayang a da' a tayammum iyan odi' na so katatago' on o nditarn a adn a marzik on, pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: *Kalkn iyo so Allāh ko khagaga niyo (at Tagabun 16)*, taman sa apiya pn mizambayang a di makaaadap sa qiblat amay ka di niyan khagaga so kaadap iyan sa qiblat, na so sambayang iyan na mapiya.

Sa taw a ibagak iyan so sambayang sa kandaraynon odi' na bokl sa da niyan sankaa so kawawajib iyan, na miakafir ko kathitho niyan ko isa a tindg o manga ulama, a go skaniyan i ontol a so mitotoro' skaniyan o hadith a:

Aya pagltan o mama a go so kapanakoto a go so kakhafir na so kibagakn ko sambayang (pianothol i Muslim a hadith o Jābir bin Abdillāh). A go so salakaw ron a pd ko manga dalil.

Sa wajib so kipamalataan ko di niyan kapzambayang ka an madiampa' sa makazambayang, sa di khapakay a salamn so taw a di pzambayang, a go di tharimaan so tawag iyan (imbitar iyan), sa taman sa di makathawbat a go makazambayang, ka kagiya so sambayang na skaniyan i polaos o agama a go skaniyan i miakaznggaya' ko Muslim a go so kafir, sa apiya antonaa dn i nggalbkn o oripn a pd sa manga galbk a mapiya na di ron dn phakanggay a gona amay ka skaniyan na di pzambayang. Pangnin tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so kapipiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.